

LA DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

David CASALS I ANDREU

TÈCNIC LINGÜÍSTIC DEL SERVEI DE LLENGUA CATALANA
DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

En l'àmbit territorial de parla catalana, el terme *dinamització lingüística* es va començar a utilitzar lligat a la introducció d'activitats socio-culturals complementàries a les classes de català per a adults.

Amb aquestes activitats es pretenia vehicular als aprenents els continguts culturals que són complementaris a l'aprenentatge d'una llengua i que no sempre és possible introduir-los a les classes de llengua.

La intenció de la realització d'aquestes activitats de reforç cultural era que els aprenents poguessin adquirir un coneixement general de les peculiaritats socials i culturals de la societat catalana, a fi d'afavorir una integració més gran en el seu entorn i una comunicació més efectiva.

En aquest sentit, la dinamització es concebia més com a eina per a un procés de transformació cultural que no pas com a instrument per a un procés de canvi estrictament lingüístic.

En aquesta primera etapa, doncs, no s'acabava de precisar bé la delimitació entre la dinamització lingüística i la dinamització cultural i, per aquest motiu, es confonien molt sovint.

La concepció de la dinamització lingüística ha evolucionat considerablement en el moment que aquest camp d'estudi, i el conjunt de tècniques de la intervenció social relacionades amb la normalització d'una llengua, s'han utilitzat al voltant d'un procés de normalització lingüística i, concretament, en el marc de la planificació lingüística.

Les necessitats principals que justifiquen la dinamització lingüística en aquest nou marc de referència són:

1. La necessitat d'incidir en l'ús, l'estatus i el prestigi lingüístics, perquè mitjançant ells s'agiliti el canvi lingüístic.

2. La necessitat de difondre les propostes de normalització a tots els individus implicats en un procés de normalització lingüística.

3. La necessitat d'obtenir dades específiques sobre la situació socio-lingüística real de l'àmbit en què es vol incidir.

4. La necessitat de programar d'una manera coordinada i sistemàtica els diferents elements o aspectes que intervenen en l'execució d'accions de dinamització lingüística, per tal de no repetir esforços i tasques.

Les accions de dinamització lingüística, doncs, s'han de plantejar d'una manera ordenada, sistemàtica i coordinada entre els diferents agents de la dinamització i el conjunt de la població implicada en les actuacions de normalització. Per tant, no s'hauria d'esmerçar esforços en accions puntuals de dinamització desconnectades d'altres accions de normalització, sinó que s'hauria d'intentar actuar a partir de plans de dinamització lingüística.

La complexitat estructural de l'organització que es vol dinamitzar lingüísticament i el grau de diversificació dels seus canals de comunicació són els elements decisoris a l'hora d'optar per decantar-se per accions puntuals de dinamització o per plans de dinamització lingüística sectorials.

En la nostra exposició partirem de la convicció que, si més no en el marc de la planificació lingüística, els termes animació (utilitzat sobretot en la bibliografia del Quebec) i dinamització són equivalents semànticament.

En línies globals, l'objectiu general de la dinamització lingüística és la implantació d'un procés d'intervenció social que tingui com a finalitat aplicar un programa de normalització lingüística per mitjà de la participació activa d'un agent de la dinamització.

La funció bàsica d'un dinamitzador lingüístic, com a subjecte o agent de la dinamització, és la transmissió de les propostes d'actuació, compreses en un pla de normalització lingüística, al conjunt de la població afectada per un procés de normalització.

L'habilitat principal que ha de tenir un dinamitzador lingüístic és la capacitat de fer participar voluntàriament en el procés de normalització els individus que hi estan implicats, fins al punt que puguin col·laborar en el disseny de les actuacions i en l'execució de les accions de normalització.

PLANIFICACIÓ LINGÜÍSTICA I DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Aquest és un punt important en la mesura que hem d'intentar diferenciar des d'ara tant com sigui possible els conceptes de planificació i dinamització lingüístiques.

Com a primera idea podríem destacar que la dinamització lingüística correspon a una de les fases de la planificació lingüística, concretament la fase de l'execució de les accions de normalització previstes en un pla d'actuacions.

A partir d'aquest supòsit, la dinamització lingüística només es pot concebre en el marc global d'un procés de planificació lingüística. Les línies que poden marcar la delimitació entre la planificació i la dinamització lingüístiques són les següents:

En planificació lingüística els eixos bàsics d'actuació són:

- Programació d'actuacions sobre el corpus lingüístic.
- Programació d'actuacions (sobretot de tipus reglamentari) sobre l'estatus lingüístic.
- Programació d'actuacions sobre els usos lingüístics (ús social de la llengua).

Pel que fa a la dinamització lingüística, les línies bàsiques d'actuació es concentren sobretot en:

Accions per promoure els usos lingüístics. No s'actua en absolut sobre el corpus. L'actuació sobre l'estatus ve determinada pel fet que l'augment de l'ús d'una llengua en situacions lingüístiques en què no s'emprava contribueix a augmentar-ne l'estatus i també, de retruc, el prestigi.

Si adoptem el marc conceptual de la teoria matemàtica de conjunts podríem dir que la dinamització lingüística és un subconjunt de la planificació lingüística. Com ja s'ha dit la dinamització lingüística només es pot concebre en el marc global d'un procés de planificació lingüística. Aquesta afirmació, però, ens pot portar alguns problemes. Des d'un enfocament més pràctic i realista, i, per tant, menys teòric i més aplicat, ens adonem que la relació jeràrquica entre planificació lingüística i dinamització lingüística no és tan clara.

De fet, el problema ve de més lluny. En més d'una ocasió en la bibliografia sobre planificació lingüística s'ha fet referència a la impossibilitat de discriminar i desvincular absolutament les actuacions sobre el corpus i sobre l'estatus d'una llengua.

En molts casos, doncs, la programació d'un procés de dinamització

lingüística es pot convertir en una tasca tan complexa com la programació general de la planificació lingüística. El grau de complexitat de l'àmbit que es vol modificar lingüísticament, entre d'altres factors, fan que les estratègies i les tècniques concretes que s'utilitzen en dinamització i en planificació lingüístiques puguin ser les mateixes.

Per aquest motiu, és ben habitual que tant en un procés com en l'altre de transformació lingüística s'utilitzin conceptes i tècniques com: la fixació d'objectius, la detecció de necessitats, la programació d'actuacions, l'execució d'accions i l'avaluació dels resultats.

Si tornem a reprendre l'analogia de la teoria matemàtica de conjunts, podríem afirmar ara que la relació, segons les consideracions prèvies, entre la planificació i la dinamització lingüístiques no és d'inclusió sinó d'intersecció.

En aquestes dues diferents estratègies de modificació de la situació lingüística es produeix, doncs, un alt grau d'interrelació entre les actuacions i les accions de normalització. D'una banda, hi ha un conjunt de tècniques de programació i d'intervenció que comparteixen ambdós àmbits de la normalització lingüística. D'altra banda, n'existeixen algunes que són específiques de cadascun d'ells.

DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA I ALTRES PROCESSOS D'INTERVENCIÓ SOCIAL

Els recursos teòrics dels quals parteix la dinamització lingüística provenen majoritàriament de camps d'estudi afins com el de l'animació socio-cultural i el d'àrees de coneixement més àmplies com la lingüística aplicada. Aquestes bases teòriques són, per tant, el resultat de la conjunció de conceptes i tècniques interdisciplinàries que s'han d'aplicar i adequar a les necessitats específiques de la dinamització lingüística.

En totes les implementacions de tècniques d'animació o dinamització s'utilitza una metodologia de treball comuna. Sempre es planteja una situació problemàtica que es vol modificar. Per transformar aquesta situació se segueixen les fases de treball següents:

- S'estudia profundament la situació en què es vol intervenir.
- Es reflexiona sobre les característiques d'aquesta situació i sobre les estratègies possibles que poden provocar-hi un canvi.
- Es programen un conjunt d'actuacions adequades per aconseguir el canvi.

- S'implementen les actuacions planificades amb l'execució d'accions concretes.
- S'avaluen els resultats aconseguits amb el procés d'intervenció.

A partir d'aquestes constatacions, doncs, és evident que molts dels coneixements adquirits per un dinamitzador lingüístic durant la seva formació són perfectament exportables a altres camps de la intervenció social com ara: l'educació en el lleure, l'assistència social, l'organització i la gestió d'entitats sense ànim de lucre, etc.

ELABORACIÓ D'UN PLA DE DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Els objectius generals d'un pla de dinamització lingüística haurien de ser la sistematització harmònica de les accions encaminades a estimular l'ús de la llengua catalana en totes les situacions lingüístiques professionals formals en què uns individus intervenen. És a dir, en tots els usos lingüístics institucionals —o en representació d'una institució o entitat— que els membres d'una organització desenvolupen en la seva tasca professional.

Com a objectius específics podríem considerar la necessitat d'implantar una estructura organitzativa important que garantís uns canals de comunicació adequats per:

- Informar de les accions de normalització i difondre-les entre els individus de l'organització o de la societat.
- Recollir les necessitats lingüístiques existents.
- Programar actuacions i executar accions de normalització lingüística.
- Avaluar els resultats de les actuacions normalitzadores.

Per assolir aquests objectius específics s'ha de tenir en compte l'establiment d'una temporització o calendari per a l'actuació, una programació dels recursos humans, materials i econòmics i la planificació dels ressorts institucionals necessaris. Així doncs, la formulació d'objectius d'un pla de dinamització és vàlida si aquests poden ser:

- Traduïts en accions de normalització concretes i específiques.
- Desenvolupats en un període de temps adequat.
- Acceptats pels individus afectats.
- Assumits econòmicament, per recursos materials i humans.
- Avaluats.

ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Com ja s'ha dit, un pla de dinamització lingüística ha de tenir com a objectiu principal fer arribar a partir de canals d'informació estructurats les propostes de normalització lingüística a tots els col·lectius que hi estan implicats.

Un procés dinàmic de normalització es pot aconseguir per mitjà de la intensificació, millora i reforma dels canals d'informació en el sistema de comunicació d'un organisme o de la societat, en general.

Aquests canals han de servir per a la mobilització de l'energia existent en el sistema i per a la seva canalització cap a la direcció que precisa el canvi lingüístic, mitjançant la consecució del suport dels individus que li són favorables i a partir de la persuasió dels elements que li són contraris o que es mostren poc motivats i opten per una actitud passiva.

Un pla de dinamització lingüística ha de preveure la creació d'una xarxa de dinamització. Aquesta xarxa ha d'estar formada per diferents comissions de normalització a cada unitat territorial o funcional per on s'estengui.

La creació d'una xarxa de dinamització és necessària per aconseguir descentralització en la planificació i execució d'actuacions i d'accions de normalització. D'aquesta manera es pot canalitzar la creativitat dels agents de la dinamització de cada nus o comissió de normalització de la xarxa. A cada nivell d'estructuració ha d'haver-hi un cert grau d'autonomia en l'actuació.

A més de les comissions de normalització, una xarxa ha de comptar amb la participació d'una comissió de representació políticoinstitucional que estigui encarregada de definir les línies mestres de la política lingüística de l'organització. De fet, ha de ser aquesta comissió la que fixi les prioritats i els objectius de l'actuació dinamitzadora del conjunt de la xarxa.

Una xarxa de dinamització ha de comptar també amb l'assessorament tècnic sobre temes de dinamització lingüística per part d'un òrgan o servei tècnic de normalització lingüística. La tasca d'aquest servei, però, serà exclusivament tècnica i no se li han d'atribuir mai responsabilitats de tipus polític o institucional, que ha d'assumir la comissió de política lingüística anteriorment esmentada i, en últim terme, els òrgans de govern de l'organització.

Els mecanismes de coordinació entre els diferents components o interlocutors d'un procés de dinamització lingüística són un altre aspecte que s'ha de preveure en l'apartat d'estructuració organitzativa de la xarxa, al pla de dinamització lingüística.

En l'estructuració de les comissions de normalització s'ha de garantir

la representació de com a mínim un membre de cadascun dels col·lectius implicats en el procés de normalització.

En molts aspectes, l'estructuració de la xarxa i l'estructuració de cadascuna de les comissions que la componen és força semblant. De fet, les diferències entre les accions de dinamització de la xarxa i de cadascuna de les comissions només són d'abast territorial i de nivell jeràrquic. L'actuació de la xarxa es desenvolupa en el conjunt de l'organització que s'està normalitzant mentre que les accions de normalització vehiculades des de cada una de les comissions només són d'àmbit local.

En el pla de dinamització també s'ha de preveure les interaccions entre les diferents comissions que formen la xarxa: la descripció de les tasques que haurà de realitzar cadascuna d'elles i el grau de participació en el procés global de dinamització.

Per establir les competències i les incompatibilitats d'actuació entre les comissions de normalització, la comissió de política lingüística i el servei tècnic de normalització lingüística, s'han de definir:

1. Les vies de participació dels membres de les comissions de normalització de cada nus de la xarxa en la comissió de política lingüística.
2. Les pautes de col·laboració i coordinació en el repartiment de les tasques entre les diferents comissions de normalització i els òrgans tècnics centrals de planificació lingüística.

D'altra banda, s'han de preveure els recursos econòmics, materials i humans i la infraestructura necessaris per al funcionament, segons les necessitats específiques de cadascuna de les comissions.

Dos altres aspectes són molt importants en el desenvolupament d'un pla de dinamització lingüística:

1. El consens i la implicació de tots els interlocutors de l'entorn que es vol modificar o transformar lingüísticament a partir del procés d'intervenció.

D'una banda, és necessari que a les comissions de dinamització hi hagi representats els diferents col·lectius que componen una organització o la població global de la societat perquè en comparteixen els objectius i perquè se sentin implicats en l'execució. D'altra banda, també és interessant que a més d'un representant de cada col·lectiu hi estigui ben representada la jerarquització de l'organisme o entitat.

És important, doncs, la implicació en el procés de normalització de persones o càrrecs de relleu amb la intenció que desenvolupin un efecte multiplicador a partir de la seva capacitat d'influència i de decisió.

2. La necessitat d'anàlisi de la situació sociolingüística de partida.

L'anàlisi de la situació sociolingüística de partida és una de les fases més importants perquè a partir de les dades que se n'obtenen es poden formular uns objectius més precisos i clars.

De la mateixa manera, el coneixement exhaustiu de la situació sociolingüística de partida també és important perquè permet, en la fase posterior d'avaluació, comparar els resultats que s'han obtingut després del procés de normalització amb els indicadors lingüístics anteriors al procés de planificació lingüística. Si els resultats obtinguts no responen als objectius establerts, aleshores s'haurà de reorientar la intervenció.

LA DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Les actuacions en l'àmbit de la dinamització lingüística, i de la sociolingüística en línies generals, des del Servei de Llengua Catalana (SLC) de la Universitat de Barcelona s'havien centrat fins l'any 1990 en l'elaboració i l'aplicació de sondeigs sociolingüístics, coordinats des de l'àrea de formació lingüística o des de la secretaria tècnica d'aquest servei. L'any 1991 es va començar a posar en funcionament l'àrea de sociolingüística i dinamització de l'SLC, ja que les accions dinamitzadores eren un dels objectius prioritaris que s'havia marcat l'SLC.

La informació recollida amb aquests sondeigs primerencs, i sobretot les dades de l'anàlisi de necessitats lingüístiques dels diferents col·lectius de la Universitat de Barcelona, s'han constituït com a punt de referència per establir les estratègies bàsiques per a un procés tant important dins de la planificació lingüística com és la programació d'accions dinamitzadores.

El gener de 1990 es va presentar als membres de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona —comissió constituïda per Junta de Govern i presidida pel vice-rector d'Estudiants— la primera proposta de Pla de dinamització lingüística (CPL) de la Universitat de Barcelona. Després d'haver estudiat aquesta proposta la CPL va acordar en la reunió de 16 d'abril de 1990 aprovar la constitució d'una subcomissió encarregada d'elaborar la versió definitiva d'aquest Pla.

Aquesta subcomissió va esmenar alguns punts de la primera proposta i va presentar un nou text modificat a la CPL que es va dur a terme

el 24 de maig de 1990. En aquesta reunió de la CPL es va aprovar el Pla de Dinamització Lingüística de la Universitat de Barcelona i es va acordar elevar-lo al Rectorat.

Les diferències en la redacció de la primera i la segona proposta són sobretot d'ordre tècnic i afecten principalment l'estructuració de les comissions de normalització, ja que se'ls dota d'un major grau d'autonomia en la seva organització i també d'un augment de flexibilització a l'hora de la tria dels seus representants.

Pel que fa a l'estructura organitzativa de la xarxa, en la segona proposta s'hi estipula amb més concreció les interrelacions de col·laboració, cooperació i coordinació entre les diferents comissions de normalització de la xarxa, la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona i el Servei de Llengua Catalana d'aquesta Universitat.

En la versió definitiva també es va incloure un punt on s'insta les comissions de normalització de cada centre perquè especifiquin les fórmules i els canals per aconseguir el finançament de les accions, ja que és un dels seus objectius.

EL PLA DE DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

El Pla de Dinamització Lingüística (PDL) de la Universitat de Barcelona es proposa de sistematitzar harmònicament les accions encaminades a estimular l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits professionals en què la Universitat de Barcelona com a organisme i qualsevol dels seus membres, com a professionals dels diversos col·lectius, intervenen: la docència, la recerca, l'administració i la gestió universitàries, les activitats dels estudiants, la informació i la representació de la Universitat a l'exterior. La Universitat de Barcelona és un organisme de dimensions tan grans que qualsevol acció general que vulgui arribar a tots els universitaris per informar-los, recollir les seves necessitats o avaluar les conseqüències d'alguna actuació, ha de comptar amb una estructura organitzativa important.

ÈSTRUCTURA ORGANITZATIVA DE LA DINAMITZACIÓ

Ateses les dimensions de la Universitat de Barcelona i la seva complexitat i diversitat organitzatives, el PDL proposa la creació d'una xarxa de dinamització. La unitat territorial que constitueix la base de la xarxa és el centre (facultat o escola). A cada centre hi ha un nus de la xarxa, que és la comissió de normalització del centre.

Per a l'organització de la xarxa de dinamització s'han de tenir en compte els elements següents:

- Les divisions administratives: divisions i facultats.
- Els col·lectius universitaris: PAS, professors i estudiants.
- La coordinació entre l'SLC, la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona i les diferents comissions de normalització de cada nus de la xarxa.
- La flexibilitat organitzativa a cada centre.

El Pla de Dinamització Lingüística de la Universitat de Barcelona es proposa que la comissió de normalització de cada centre adopti l'estructura que més li convingui tenint en compte els diferents col·lectius que el componen i les diverses organitzacions lingüístiques que ja funcionen en algunes facultats i escoles. Aquesta estratègia de principi s'adopta per tal de flexibilitzar l'estructura organitzativa de les comissions i perquè hi intervinguin representants dels diferents col·lectius de les facultats i escoles.

És per aquest motiu que a les facultats o centres on ja existeix un nucli consolidat d'universitaris interessat en la dinamització de l'ús del català és important que aquest grup sigui precisament el nucli de la comissió de normalització d'aquest centre.

La condició de membre de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat no és incompatible amb la de membre de la comissió de normalització de la facultat, sinó tot el contrari, els membres de la CPL de la Universitat són membres de la comissió de normalització de la facultat respectiva.

Un representant de cada comissió de normalització, a més del/s membre/s de la comissió de normalització que ja formin part de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat, ha d'assistir a les reunions de la CPL, en les quals s'estableixen les línies d'actuació de la Universitat de Barcelona en matèria de llengua catalana.

De forma indicativa, una comissió de normalització òptima podria estar integrada per:

- El degà o, per delegació, el vice-degà en el cas de les facultats i el director o, per delegació, el vice-director a les escoles.
- El cap de la secretaria o persona que delegui.
- Dos professors (un d'ells pot ser la persona que delegui el degà o el director).
- Dos estudiants.
- Un membre del PAS.

Cada comissió de normalització s'ha de marcar els objectius específics i les propostes d'actuació parcials que vol dur a terme cada curs. Les diferents comissions es coordinen periòdicament amb els altres nusos de la xarxa de normalització a través del Vice-rectorat d'Estudiants i actuen tècnicament sota la coordinació de l'SLC.

Cada comissió compta amb una mínima infraestructura al deganat o a la direcció del centre, on se centralitza la informació que s'ha de distribuir. També ha de tenir una bústia específica per a qüestions de normalització, sobretot queixes lingüístiques. El deganat i la secretaria han de col·laborar amb el seu suport material i personal.

La comissió de normalització de cada centre disposarà dels materials elaborats pel Servei de Llengua i els distribueix dins l'àmbit del centre.

OBJECTIUS I RESPONSABILITATS DE LA COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ DE CADA CENTRE

La comissió de cada centre s'ha de responsabilitzar, dins de l'àmbit territorial que li pertoca, de les tasques de normalització següents:

1. Canalitzar informació i recursos

- Canalitzar la difusió de les accions de normalització proposades per la Comissió de Política Lingüística i coordinades pel Servei de Llengua Catalana.
- Canalitzar la distribució de documents i recursos tècnics elaborats pel Servei de Llengua Catalana.
- Canalitzar la difusió dels serveis oferts per l'SLC.
- Coordinar la recollida de dades periòdica sobre la situació de la llengua a la facultat.

2. Detectar necessitats lingüístiques i proposar actuacions

- Detectar els problemes i mancances lingüístiques del centre, tant de tipus general com específic.
- Proposar un pla anual de treballs que cobreixin les necessitats prioritàries de cada facultat.
- Vehicular la recepció de sol·licituds lingüístiques dels membres d'una facultat encaminades a la normalització de l'ús de la llengua. Aquesta vehiculació no ha d'impedir que qualsevol universitari pugui adreçar-se directament a l'SLC.

- Proposar a la Comissió de Política Lingüística les accions i els treballs tècnics que donin resposta a les necessitats detectades a cada centre.
- Seguir l'aplicació de les accions de normalització i els indicadors de la qualitat de la llengua.
- Canalitzar la col·laboració tècnica d'estudiants amb el Servei de Llengua Catalana per a la realització de treballs tècnics, d'acord amb el Vice-rectorat d'Estudiants.
- Executar totes aquelles accions de normalització que es considerin adequades per estimular la normalització lingüística als centres.

3. Concretar les fórmules i els canals per aconseguir el finançament de les tasques de normalització.

ESTABLIMENT DELS PRIMERS NUSOS DE LA XARXA DE DINAMITZACIÓ

Un cop aprovat el text del pla per part dels òrgans de govern de la Universitat de Barcelona, s'ha iniciat un pla sistemàtic d'informació destinat a la constitució de la xarxa de normalització.

Amb aquesta finalitat es convoca a cada centre de la Universitat de Barcelona una sessió per informar del Pla de normalització i de la formació de la xarxa. L'encarregat de convocar-la és el president de la CPL juntament amb el degà de la facultat. Els estudiants adjunts al Vice-rectorat hi convoquen els estudiants. De cada sessió, n'han de sortir els responsables del nus de la xarxa que constitueixen la comissió de normalització del centre.

Constituïdes les comissions, l'SLC els ha de donar els materials de normalització de què disposa. Cada comissió ha de proposar un pla d'actuacions de difusió dels materials i ha de començar a analitzar les necessitats lingüístiques prioritàries del centre. L'SLC els ha de proporcionar els documents de recollida de les dades (socio)lingüístiques.

Davant de la impossibilitat de constituir totes les comissions de normalització dels diferents centres alhora, s'ha optat per tirar endavant a partir de dues experiències que puguin servir com a prova pilot per a la implantació dels nusos restants de la xarxa.

Es tracta de començar el procés de dinamització a partir de dos pols oposats en la realitat sociolingüística de partida de la Universitat de Barcelona.

D'una banda, la Divisió II que representa la situació més problemàti-

ca i complexa, pel baix grau de catalanització, en el procés de normalització lingüística de la Universitat de Barcelona. D'altra banda, la Divisió III com a prototipus d'àmbit més catalanitzat i, per tant, més adequat per aconseguir-hi un canvi lingüístic ràpid.

Pel que fa a la vertebració de la xarxa a la Divisió II s'ha començat per la Facultat de Dret. En aquesta Facultat actua una Comissió de Política Lingüística des de l'any 1989, que presenta una trajectòria interessant d'actuacions en el camp de la dinamització.

Aquesta Comissió està integrada per un professor titular, un professor no-numerari, representants de les diferents associacions d'estudiants i un membre del PAS. Tant per la trajectòria de la Comissió com per la familiarització dels seus membres en la reflexió i el treball sobre temes (socio)lingüístics i per la seva estructuració (molt semblant a la que es proposa al Pla de dinamització lingüística de la Universitat de Barcelona per a les comissions de normalització) s'ha decidit començar per aquesta Facultat, ja que el nus que hi necessita la xarxa ja està gairebé consolidat. I, a més, s'hi observa un bon ambient de treball i una gran disposició per posar en marxa accions de normalització. Aquesta experiència pilot es transportarà posteriorment a altres divisions amb unes problemàtiques lingüístiques semblants.

ALTRES ASPECTES DE LA DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Com que encara hi ha un nombre limitat de nusos de la xarxa en funcionament i com que encara no són del tot operatius, l'SLC ha començat a desenvolupar accions de dinamització concretes en els diferents centres de la Universitat de Barcelona. La iniciativa de realització d'aquestes accions es transferirà als diferents nusos de la xarxa en el moment que es vagin constituint.

ACTUACIONS SOBRE LA LLENGUA DE LA DOCÈNCIA

Des de l'SLC es va enviar una carta als caps d'estudi dels diferents ensenyaments que formen la Divisió II perquè fessin arribar una llista de totes les assignatures i de tots els grups-classe del seu centre amb l'especificació concreta de la llengua en què s'imparteixen. D'aquesta manera s'ha pogut precisar amb més rigor el percentatge de docència en català

de cada centre. Actualment, en el marc de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona, una subcomissió s'està encarregant d'elaborar un document/proposta sobre les estratègies i mesures per a la normalització de la docència a la Universitat de Barcelona.

L'objectiu genèric del Pla és assolir un percentatge de docència en català que permeti garantir els drets lingüístics de la comunitat lingüística catalana. Aquest percentatge no hauria de ser en cap cas inferior al 50 % en totes les assignatures que s'imparteixen a la Universitat de Barcelona. Amb aquesta finalitat, els departaments haurien d'oferir com a mínim un 50 % de les assignatures en català, per la qual cosa cada departament hauria de tenir, pel cap baix, el 50 % de les places amb un perfil lingüístic en llengua catalana.

En els àmbits sectorials destaquen les accions de la Comissió de Política Lingüística de la Facultat de Dret i de grups de treball a l'entorn de temes lingüístics de la Facultat d'Econòmiques que han recollit dades sobre la llengua de la docència a les facultats respectives mitjançant enquestes o bé, mitjançant l'observació directa de cadascun dels grups-classe.

ACTUACIONS SOBRE LA LLENGUA DE LES PUBLICACIONS

Des de l'SLC s'ha realitzat un estudi estadístic sobre el percentatge de publicacions en català del fons bibliogràfic del Servei de Publicacions de la Universitat de Barcelona, segons les diferents àrees de coneixement. Per minvar els efectes de la insuficiència de textos universitaris en català, una subcomissió de la Comissió de Política Lingüística de la Universitat de Barcelona s'està encarregant d'elaborar un document/proposta sobre les mesures necessàries per a unes millors possibilitats de distribució de manuals universitaris en llengua catalana i per a la implantació de noves modalitats d'edició d'obres universitàries en català, incloent-hi la traducció de textos ja existents en altres llengües.

En l'àmbit de la Divisió II, la Comissió de Política Lingüística de la Facultat de Dret es va encarregar de formular durant l'any 1991 una sol·licitud de subvenció per a la traducció i edició de tres manuals universitaris de l'àrea de coneixement de Ciències Econòmiques i Socials.

Actualment s'ofereixen dos tipus de convocatòries de l'administració catalana on es poden aconseguir subvencions per a l'edició en llengua catalana. Una és la que s'anomena de *suport genèric* per la qual la Generalitat es compromet a adquirir 200 exemplars dels textos que s'editen i distribuir-los per la xarxa de biblioteques públiques. Els manuals universitaris

publicats per la Universitat de Barcelona no es poden acollir a aquest tipus de subvenció perquè està destinada especialment a llibres editats per entitats o institucions privades (no públiques). Paral·lelament, cada any es convoca un projecte de subvenció específic per a l'edició de manuals universitaris en català que pot arribar a cobrir el 50 % dels costos d'edició. Aquest tipus d'ajut, però, no té en compte les despeses de traducció i distribució que, de fet, són les més importants.

SEGUIMENT DE LA LLENGUA DE DIFUSIÓ DE LES ACTIVITATS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA A LA PREMSA

Durant l'any 1991, el Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona ha realitzat un seguiment de tots els anuncis que s'han publicat a la premsa signats per algun centre, departament, servei o organisme de la Universitat de Barcelona. Tot i que l'avaluació dels resultats d'aquest seguiment és satisfactòria en línies generals, es pot constatar l'existència de certs focus de passivitat al fet de considerar el català com a llengua pròpia de la Universitat de Barcelona i, per tant, a l'ús d'aquesta llengua en la representació institucional. Aquest focus s'ha detectat, sobretot, a la Divisió II i majoritàriament en alguns departaments de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales.

ACTUACIONS SOBRE ELS PERFILS LINGÜÍSTICS DELS LLOCS DE TREBALL DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

El Servei de Llengua Catalana ha començat a treballar per aconseguir la informació necessària per fer una proposta d'establiment dels perfils lingüístics dels llocs de treball de la Universitat de Barcelona ocupats per personal d'administració i serveis. Una de les principals fonts d'informació per perfilar lingüísticament els llocs de treball dels membres dels PAS han de ser l'enquesta sobre anàlisi de necessitats lingüístiques que se'ls ha passat. Les dades extretes dels qüestionaris també han de permetre fer la programació (per mitjà d'un pla) de la formació lingüística específica d'aquest col·lectiu.

